

Επετειακή ομιλία της πρυτάνεως Γλύκατζη-Αρβελέρ στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαβρύτων την 13η Δεκεμβρίου 2000

"Οι Καλαβρυτινοί πέθαναν όρθιοι για να μη ζήσουν γονατιστοί".

Ιστορική ομιλία (από στήθους) της πρυτάνεως κας Γλύκατζη-Αρβελέρ στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαβρύτων στις 13.12.2000.

(Παρουσία του αειμνήστου Προέδρου της Ελληνικής δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλου και του αγωνιστή της εθνικής αντίστασης Μανώλη Γλέζου)

Έρχεται όλη η Ελλάδα σύσσωμη να προσκυνήσει τα άγια χώματα των μαρτυρικών Καλαβρύτων, τα χώματα τα ζυμωμένα, που είναι πάντοτε η τραγική και πάντοτε η ηρωική ιστορία του Έθνους. Κύριε Πρόεδρε, Ήταν δυόμισι] η ώρα, τρεις παρά είκοσι πέντε στις 13 Δεκεμβρίου του 1943 που σταμάτησε αυτό το ρολόι της εκκλησίας από την πυρκαγιά, οι κατακτητές θέλησαν να αμαυρώσουν τον άνθρωπο του 1821. Μάταια, γιατί ο άθλος έγινε άθλημα ψυχής για να στεριώσει όσους έζησαν από τη θηριωδία. Και εδώ δεν εννοώ μόνο τους δεκατρείς αλλά και τις άλλες ψυχές.

Σκέφτομαι όλες τις γυναίκες των Καλαβρύτων, όλες τις Αντιγόνες, που με τα χέρια τους, τα νύχια τους, έσκαψαν την κρύα γη του Δεκέμβρη για να θάψουν τα άψυχα σώματα: αδέρφια, άντρες, παιδιά.

Μόνο αυτές ξέρουν ότι η λέξη μάρτυρας μόνο στα ελληνικά έχει δύο σημασίες: να είσαι μάρτυρας, να σηκώνεις τον μαρτυρικό δηλαδή σταυρό και από την άλλη μεριά να μαρτυράς την αλήθεια.

Αυτή την τραγική αλήθεια μαρτύρησε ο Τάκης Σπηλιόπουλος, ένας από τους επιζώντες, στη Νυρεμβέργη και χάρη σ' αυτή τη μαρτυρία και στις άλλες πολλές των γυναικών κατάφερε να οριοθετηθεί κάπως και όχι μόνο νομικά, αυτό που λένε «έγκλημα κατά της ανθρωπότητας» .

«Έγκλημα κατά της ανθρωπότητας» όχι μόνο εδώ, όχι μόνο στο Χορτιάτη, όχι μόνο στο Κομμένο, όχι μόνο στα χωριά της Κρήτης, όχι μόνο στο Δίστομο, όχι μόνο στο Οραντούρ, το μαρτυρολόγιο των πόλεων είναι ατελείωτο.

Φέρνω από τον τελευταίο δήμαρχο του Οραντούρ, τον Μορίς Σιμάρ(έναν από τους μεγαλύτερους ιστορικούς ίσως σήμερα στον κόσμο, φέρνω στον δήμαρχο Παπαδοπούλα τον πονεμένο του χαιρετισμό.

Κι αυτό από ποιούς; Από ποιούς; Από αυτούς που ήταν θαυμαστές του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, τους αρχαιομανείς, τους αρχαιοπρεπείς, τους ελληνομαθείς σχεδόν Γερμανούς που στα πνευματικά τους ιδρύματα και στα περιόνυμα Πανεπιστημιακά τους κέντρα, δεν έκαναν παρά να διδάσκουν την ανθρωπιά κατά τον ελληνικό τρόπο. Καταπάτησαν την ανθρωπιά, αυτοεξορίστηκαν από τον πολιτισμό της Ευρώπης μόνοι τους και αυτή η θηριωδία σε ποιόν;

Σ' ένα λαό που ξέρει να ανεβάζει λάβαρα στην Ακρόπολη, αλλά ξέρει να κατεβάζει τους αγκυλωτούς σταυρούς. Ο Γλέζος είναι σήμερα εδώ.

Σ' έναν λαό που αδούλωτος, ξέρει ότι σκλάβοι είναι μόνο οι κύριοι μπροστά του.

Σ' ένα λαό που όπως είπε ο Ρίτσος: «σκοτώνονται αλλά κανένας ποτέ δεν πεθαίνει».

Σ' ένα λαό που όπως έγραψε ο Μαρλώ είναι ο μόνος που γιορτάζει το «όχι» κι αυτό το «όχι» δεν είναι τίποτε άλλο παρά η συνέχεια του «μολών λαβέ».

Το «όχι» είναι το όχι της Αντιγόνης, είναι το όχι του Προμηθέα, είναι το όχι που ακούστηκε στην Αγιά Σοφιά με το «τη υπερμάχω», είναι το όχι στο Μεσολλόγι, είναι το όχι στο Σούλι, είναι το όχι στο Μέγα Σπήλαιο, είναι το όχι στα Καλάβρυτα, είναι το όχι παντού.

Ξέρουμε ότι όταν στην αντίσταση ο τελευταίος νεκρός κοιμήθηκε στα χώματα τα κρύα, είχε τον έναστρο ουρανό να τον αγκαλιάζει τον ίδιο που αγκάλιασε του νεκρούς της Σαλαμίνας, του Μαραθώνα, των Θερμοπυλών.

Αυτόν το λαό ξέχασαν να σεβαστούν οι πολιτισμένοι Γερμανοί. Και τώρα σ' αυτόν τον ιερό οίκο Παναγιά μου, εσύ που ήσουν απούσα, εσύ πάντοτε ελεούσα, όταν οι γυναίκες φώναζαν:

«γυναίκες, σκότωσαν τους άντρες μας στην Λάκα του Καππή». Παναγιά μου, γίνε τώρα εσύ αρωγός, όταν ξέρεις ότι δεν βοήθησες τα πλήθη που μέσα στο σχολειό εφώναζαν το «Παναγιά μου βοήθεια». Γίνε τώρα αρωγός όχι για να ξεχάσουμε, αλλά μόνο για να επικοινωνήσουμε το απάνθρωπο και μόνο για να συγχωρήσουμε.

Μνήμη και οδύνη, τσεκούρι στα χέρια αμφίστομο, μέσα στη δύνη και στη μνήμη αντίξοων καιρών.

Όταν στον ίσκιο αμέτρητων σταυρών θρηνούν οι στοιχειωμένες από τον πόνο μάνες, αυτές με την Παναγιά και τη Μαγδαληνή μαζί είδανε τα παιδιά τους σταυρωμένα από τους Ναζί, άλλοι στο μακρινό Οραντούρ, άλλοι στο Δίστομο και άλλοι στα Καλάβρυτα, στις νέες Αλαμάνες.

Στη μνήμη τους όχι ηττημένοι, ηρωικοί μόνο παιάνες.

Κύριε Πρόεδρε, να θυμηθούμε να λέμε πάντα στα ελληνόπουλα, ότι η αλήθεια είναι αυτό που δεν μπορεί να ξεχαστεί, είναι το αλήθο, αυτό που δεν πέφτει ποτέ στην Λήθη και αυτό που δεν πρέπει να ξεχάσουνε ποτέ είναι, ότι οι πρόγονοί τους, οι Καλαβρυτινοί πέθαναν όρθιοι για να μη ζήσουν γονατιστοί.

Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ